

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України „Про внесення змін до
деяких законів України щодо створення сприятливих умов для
працевлаштування осіб з інвалідністю”

I. Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту

На теперішній час в Україні зареєстровано 2635544 млн. осіб з інвалідністю (дані МОЗ станом на 1 січня 2018 р.), що становить більш як 5,7 відсотка загальної чисельності населення. Основоположним документом, що визначає соціальну політику держави у сфері соціального захисту та системи реабілітації осіб з інвалідністю, є ратифікована Україною 16 грудня 2009 Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, яка визначає інвалідність як поняття, яке еволюціонує, і що інвалідність є результатом взаємодії, яка відбувається між людьми, які мають порушення здоров'я, і відносницькими та середовищними бар'єрами і яка заважає їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими.

В усьому світі контекст, в рамках якого реалізується політика інтеграції осіб з інвалідністю в суспільство, суттєво змінився. У розвинених державах світу та країнах-членах ЄС застосовується соціальна модель інвалідності, що передбачає та забезпечує залучення осіб з інвалідністю до ефективної участі в житті суспільства на рівні з іншими громадянами. Саме на таку стратегічну ціль, згідно соціальної моделі інвалідності, спрямовується державна соціальна політика підтримки та захисту людей з особливими потребами.

В Україні, на відміну від розвинутих країн світу, стосовно людей з особливими потребами застосовується застаріла медична модель інвалідності, за якою інвалідність визначається як міра втрати здоров'я, що негативно позначається на усіх головних напрямках і сферах державної політики забезпечення соціальної захищеності осіб з інвалідністю, зокрема, і у сфері забезпечення зайнятості та працевлаштування працездатних осіб з інвалідністю. На жаль, в Україні застосовується пасивна модель працевлаштування людей з особливими потребами. Працездатні особи з інвалідністю, які хочуть знайти роботу, згідно з діючим законодавством, мають на рівні з усіма іншими громадянами реєструватися у державній службі зайнятості та набувати статусу безробітних. Практично не враховується роль праці особи з інвалідністю, як найголовнішого способу її соціально-трудової реабілітації, соціальної інтеграції і залучення до ефективної участі в житті суспільства на рівні з іншими громадянами.

Працевлаштування осіб з інвалідністю позбавлене належного інформаційного і методичного забезпечення. Не ведеться спеціалізований облік працездатних осіб з інвалідністю і вакансій (за місцем їх проживання), на яких можуть бути працевлаштовані особи з особливими потребами відповідних категорій, що унеможлиблює їх ефективну соціально-трудова реабілітацію, створює системні перешкоди на шляху запровадження в Україні соціальної моделі інвалідності, спрямованої на залучення людей з особливими потребами до ефективної участі в житті суспільства на рівні з іншими громадянами. Таким чином, допомога при працевлаштуванні, що на сьогодні пропонується особам з інвалідністю, характеризується певною сегрегованістю – домінуванням закриття нормативу робочих місць над просуванням професійних здібностей шукача роботи з інвалідністю у поєднанні з обмеженим доступом роботодавців до відомостей про людей з особливими потребами, що мають фах, належну кваліфікацію та бажання працювати.

II. Цілі, завдання та основні положення законопроекту

Проект акта розроблено з метою створення сприятливих умов для працевлаштування осіб з інвалідністю.

Передбачається удосконалення діючої системи працевлаштування працездатних осіб з інвалідністю, зокрема, запровадження спеціалізованого публічного обліку працездатних осіб з інвалідністю за територією їх проживання, що забезпечить покращення організації, координації та інформаційно-методичного забезпечення різних державних інституцій (Державної служби зайнятості, Фонду соціального захисту інвалідів) у сфері підтримки працевлаштування і соціально-трудова реабілітації осіб з інвалідністю; збільшення показників зайнятості і соціально-трудова реабілітації осіб з інвалідністю.

III. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання.

Нормативно-правовими актами в цій сфері правового регулювання є:

Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю;

закони України „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, „Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні”, „Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”, „Про державну службу”;

Укази Президента України від 03.12.2015 № 678 „Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю”, від 13.12.2016 № 553 „Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю”;

постанова Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106 „Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони”;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 216 „Про затвердження Плану заходів щодо реалізації Основних напрямів реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2022 року”.

IV. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень Закону у разі його прийняття призведе до додаткових видатків з Державного бюджету України, які будуть враховані при підготовці Державного бюджету на наступний рік.

V. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття Закону

Прийняття законопроекту забезпечить суттєве удосконалення та підвищення ефективності системи працевлаштування осіб з інвалідністю, створення нових спеціально пристосованих робочих місць та залучення осіб з інвалідністю до ефективної участі в житті суспільства на рівні з іншими громадянами.

Народні депутати України



САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Тимошенко Юлія Володимирівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EA922800F30C8F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 162д9/1-2021/130584 від 15.04.2021



477681